NORAKSTS
Lieta Nr.A420518312
(A01929-13/17)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 30.augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Makarova,

piedaloties pieteicējas SIA „*/Nosaukums/*" pārstāvim zvērinātam advokātam Jānim Davidovičam un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim *R.V.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „*/Nosaukums/*" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2012.gada 10.jūlija lēmuma Nr.22.4.6/55203 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – Dienests) Muitas auditu pārvalde no 2012.gada 20.februāra līdz 20.martam veica pieteicējai SIA „*/Nosaukums/*" muitas nodokļa un citu muitas iestāžu administrējamo nodokļu aprēķināšanas, maksāšanas un uzskaites auditu par 2010.gada 21.maija vienoto administratīvo dokumentu (turpmāk – VAD) IMA Nr.0210/0-606419.

Audita rezultātā ar Dienesta Muitas auditu pārvaldes direktora 2012.gada 29.marta lēmumu Nr.26.2/26293 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējai papildus nomaksai budžetā noteikts galīgā antidempinga maksājums Ls 13 258,32, nokavējuma nauda

Ls 4236,03 un soda nauda Ls 1988,75, pievienotās vērtības nodoklis Ls 2784,24, nokavējuma nauda Ls 889,56 un soda nauda Ls 417,64.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja. Ar Dienesta ģenerāldirektores 2012.gada 10.jūlija lēmumu Nr.22.4.6/55203 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) nolemts sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar šādiem argumentiem un apsvērumiem.

[1.1] Pamatojoties uz Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – Muitas kodekss) 13.pantu, 4.panta 9.punktu, 20.panta 1.punktu un 3.punktu, secināms, ka pieteicēja ar VAD IMA Nr.0210/0-606419 deklarēja brīvam apgrozījumam Eiropas Savienības teritorijā preci – silīciju – no Taivānas uzņēmuma „*/Nosaukums 2/*" ar Eiropas Savienības integrētā tarifa (TARIC) kodu 2804 69 00 90.

Pieteicēja, muitas iestādē iesniedzot nepreferenciālas preču izcelsmes sertifikātus *(Certificate of Origin)*, piemēroja precei trešo valstu ievedmuitas nodokļa tarifa likmi 5,5 procentu apmērā. Nepreferenciālas preču izcelsmes sertifikātos *(Certificate of Origin)* kā preces izcelsmes valsts norādīta Taivāna.

Dienesta muitas auditu pārvaldē tika saņemta informācija no Eiropas Komisijas Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (turpmāk – OLAF), kurā norādīts, ka preču pārdevējs Taivānas uzņēmums „*/Nosaukums 2/*" importēja silīciju no Ķīnas Tautas Republikas. Silīcijs tika uzglabāts Taivānā noliktavā un pēc tam eksportēts uz Eiropas Savienību bez jebkādas apstrādes vai sasmalcinot un fasējot mazākos izmēros.

OLAF ziņojumā norādīts, ka izmeklēšana veikta sadarbībā ar Taivānas Ārējo tirdzniecības padomi (turpmāk – BOFT). Tāpat OLAF ziņojumā norādīts, ka Taivānas BOFT izcelsmes sertifikāti neatbilst Taivānas noteikumiem par būtisku pārveidi, pasludinot tos par nederīgiem ar norādi: „Viltota izcelsmes sertifikāta izmantošana, pārkāpjot Starptautiskās tirdzniecības likuma 17.panta 4.punktu." Tādējādi silīcija izcelsmes vieta ir Ķīnas Tautas Republika.

Atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas 2010.gada 11.marta spriedumu lietā C-373/08, OLAF norāda, ka silīcija bloku dalīšana, sasmalcināšana un attīrīšana, kā arī sasmalcināšanas ceļā iegūto silīcija granulu tālāka sijāšana un iesaiņošana nav izcelsmi nosakoša pārstrāde Muitas kodeksa 24.panta izpratnē, jo tas būtiski nemaina produkta raksturīgās īpašības vai sastāvu.

[1.2] Saskaņā ar Padomes 2004.gada 2.marta Regulas (EK) Nr.398/2004, ar ko piemēro galīgā antidempinga maksājumu par Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes silīcija importu, 1.panta 1.punktu galīgais antidempinga maksājums tiek ieviests attiecībā arī uz tāda silīcija importu, kura kombinētās nomenklatūras kods ir 2804 69 00 un kura izcelsme ir Ķīnas Tautas Republikā.

Atbilstoši minētās Regulas 1.panta 2.punktam galīgā antidempinga maksājums, ko piemēro tīrajai Kopienas brīvas robežpiegādes cenai pirms nodokļu nomaksas, ir 49 procenti.

[1.3] Pieteicēja muitas iestādēm ir iesniegusi nepreferenciālās preču izcelsmes sertifikātu (*Cerificate of Origin*) Nr.EI10GC00580, kas ir norādīts OLAF ziņojumā.

Tādējādi, tā kā Dienesta Muitas auditu pārvalde ir saņēmusi no OLAF informāciju, ka no Taivānas uzņēmuma „*/Nosaukums 2/*" importētajai precei – silīcijam – ir Ķīnas Tautas Republikas preču izcelsme, Dienesta Muitas auditu pārvalde pamatoti ir veikusi galīgā antidempinga maksājuma uzrēķinu, pamatojoties uz Padomes 2004.gada 2.marta Regulas (EK) Nr.398/2004 1.panta 2.punktu. Savukārt, pamatojoties uz likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 12.panta otro daļu pieteicējai pamatoti papildus nomaksai budžetā noteikts arī pievienotās vērtības nodoklis.

[1.4] No lietas materiāliem secināms, ka pieteicēja ir samazinājusi galīgā antidempinga maksājumu un pievienotās vērtības nodokli vairāk nekā par 15 procentiem no deklarējamās summas, tomēr pieteicējas izdarītais nodokļu pārkāpums nav uzskatāms par atkārtotu, pieteicēja ir ievērojusi deklarāciju iesniegšanas termiņus un kārtējo nodokļu samaksas termiņus, kā arī sadarbojies ar Dienestu likuma „Par nodokļiem un nodevām" $32.^2$ panta izpratnē. Tādējādi, nosakot soda naudu, ir piemērojama likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septītā daļa.

[1.5] Tā kā konkrētajā gadījumā nav pilnā apmērā samaksāti muitas maksājumi, šī administratīvā akta izdošana ir nepieciešama, lai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmās daļas prasībām sasniegtu leģitīmo mērķi – muitas maksājumu nomaksu pilnā apmērā.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicēja 2012.gada 7.augustā vērsās administratīvajā tiesā, lūdzot atcelt pārsūdzēto lēmumu šādu iemeslu dēļ:

[2.1] Ir nepatiess Dienesta apgalvojums, ka saņemtajos OLAF pretpārbaudes materiālos saistībā ar izcelsmes sertifikātiem (*Certificate of Origin Nr.EI10GC00580)* ir skaidri norādīts, ka „*/Nosaukums 2/*" veiktās darbības nepiešķir precēm Taivānas izcelsmi un līdz ar to VAD IMA Nr.0210/0-606419 deklarētajam silīcijam ir Ķīnas Tautas Republikas izcelsme. OLAF savā atskaitē norāda, ka pārbaude vēl joprojām turpinās kopīgi ar Taivānas iestādēm, tai skaitā BOFT.

[2.2] Visi pieteicējas importēto silīciju izcelsmes sertifikāti ir izsniegti Taivānas komercpalātā BOFT, kas liecina par to, ka tie ir spēkā esoši sertifikāti ar izcelsmes valsti – Taivāna. Visiem izcelsmes sertifikātiem ir sērijas numuri, kuru patiesumu var pārbaudīt palātas datu bāzes elektroniskajā sistēmā.

Latvijas Republikas normatīvie akti neuzliek par pienākumu pieteicējai pārbaudīt preču izcelsmi, ja no pārdevēja ir saņemts sertifikāts, kas to apliecina.

Pieteicēja uzskata, ka visas saistības no savas puses tā ir izpildījusi, preču izcelsmi savu iespēju un kompetences robežās ir kontrolējusi, papildus muitas audita laikā atkārtoti pārbaudījusi Taivānas piegādātāju „*/Nosaukums 2/*" un izsniegtos preču izcelsmes sertifikātu numurus BOFT elektroniskajā datubāzē, pārliecinoties par to autentiskumu un atbilstību. Turpretim Dienests to nav veicis.

[2.3] Par preces izcelsmes sertifikātu noformēšanu, izsniegšanu, apstiprināšanu un patiesumu ir atbildīgs pārdevējs, tātad Taivānas uzņēmums „*/Nosaukums 2/*", kā arī Taivānas valsts kompetentās un pilnvarotās iestādes. Saskaņā ar pēdējo Taivānas BOFT

sniegto informāciju un apliecinājumu, kas iesniegts OLAF, preces izcelsmes sertifikāti ir patiesi un autentiski.

[2.4] Pieteicēja muitas audita laikā iesniedza papildus informāciju par BOFT izmeklēšanas rezultātiem sakarā ar OLAF pieprasījumu un izmeklēšanu (*Ref.Nr.0101502480*), kurā norādīts, ka atskaiti par veikto izmeklēšanas rezultātiem BOFT nosūtīja OLAF 2012.gada 16.februārī. Šajā vēstulē norādīts, ka BOFT groza lēmumu attiecībā uz 2011.gada 30.janvāra lietu Nr.10070161530, 2011.gada 30.novembra lietu Nr.10001526840 un 2011.gada 28.decembra lietu Nr.10001029400, tātad arī attiecībā uz pieteicēju. Vēstulē arī norādīts, ka BOFT apstiprina, ka silīcijs, ko „*/Nosaukums 2/*" eksportē uz Eiropas Savienības valstīm, ir ražots Taivānā. Šo informāciju Dienests atstājis bez ievērības.

[2.5] Dienestā 2012.gada 14.maijā tika iesniegti papildus dokumenti no OLAF, kuros norādīts, ka pārbaude turpinās un lēmums joprojām nav pieņemts. Tāpat šajos dokumentos norādīts, ka Vācijas Hamburgas muitas galvenā pārvalde turpina muitot silīcija metālu no Taivānas, neņemot vērā OLAF atskaiti, jo tajā sniegtā informācija ir apšaubāma un lietā nav pieņemts galīgais lēmums.

[2.6] Kopš pieteicēja sadarbojas ar Taivānas piegādātājiem, pieteicēja vienmēr ir sniegusi visus nepieciešamos dokumentus par silīcija importu. Gan importēšanas, gan atmuitošanas procedūru laikā daudzkārt ir veiktas kravu un iesniegto dokumentu pārbaudes. Līdz šim nav tikuši konstatēti pārkāpumi, kā arī nav radušās šaubas par preces izcelsmes valsti un dokumentu atbilstību.

[2.8] Dienests nav vērtējis jautājumu par tīšu ļaunprātību pieteicējas darbībā. Tikai tīša ļaunprātība un tās izraisītās sekas Muitas kodeksa izpratnē dod tiesības Dienestam aprēķināt papildus budžetā maksājamos nodokļu maksājumus. Šī apstākļa izvērtēšana Dienestā nav notikusi. Pieteicējas viedoklis nav prasīts. Turklāt Igaunijas muitas un nodokļu departaments identiskos apstākļos antidempinga maksājumus nenosaka, tā kā nekonstatē nodokļu maksātāju ļaunprātīgās darbības.

[3] Dienests tiesai iesniegtajā paskaidrojumā pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentāciju. Papildus norādīts, ka OLAF ir Eiropas Savienības dalībvalstu kompetenta iestāde, kas kontrolē un nodrošina Eiropas Savienības muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu. Līdz ar to Dienestam bija pamats atsaukties uz OLAF ziņojumu un tajā norādīto, ka pieteicējas importētajai precei ir nevis Taivānas, bet gan Ķīnas Tautas Republikas izcelsme.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis lūdza pieteikumu apmierināt, savukārt Dienesta pārstāvis pieteikumu lūdza noraidīt.

Motīvu daļa

[5] Lietā izšķirams jautājums par to, vai Dienests pamatoti aprēķinājis pieteicējai galīgā antidempinga maksājumu Ls 13 258,32, nokavējuma naudu Ls 4236,03 un soda

naudu Ls 1988,75, kā arī pievienotās vērtības nodokli Ls 2784,24, nokavējuma naudu Ls 889,56 un soda naudu Ls 417,64, uzskatot, ka pieteicēja nebija tiesīga importētajai precei piemērot trešo valstu ievedmuitas nodokļa tarifa likmi 5,5 procentu apmērā.

[6] Konkrētajā gadījumā Dienests ir konstatējis, un par to nav strīda, ka pieteicēja, 2010.gada 21.maijā iesniedzot VAD IMA Nr.0210/0-606419, deklarēja brīvam apgrozījumam Eiropas Savienībā preci – silīciju – no Taivānas uzņēmuma „*/Nosaukums 2/*" ar Eiropas Savienības integrētā tarifa (TARIC) kodu 2804 69 00 90.

Lietā nav strīda arī par to, ka pieteicēja, muitas iestādē iesniedzot nepreferenciālās preču izcelsmes sertifikātus, piemēroja precei trešo valstu ievedmuitas nodokļa tarifa likmi 5,5 procentu apmērā. Izcelsmes sertifikātos kā preču izcelsmes valsts norādīta Taivāna.

Savukārt Dienests, veicot muitas auditu, secināja, ka preču izcelsmes sertifikāti satur nepatiesu informāciju par preču izcelsmes valsti, jo faktiski izcelsmes valsts ir Ķīnas Tautas Republika.

Tādējādi lietā ir strīds par to, vai Dienests konkrētajā gadījumā pamatoti secinājis, ka pieteicējas deklarēto preču izcelsmes valsts ir Ķīna, nevis Taivāna un vai līdz ar to pamatoti noteicis galīgā antidempinga maksājumus un pievienotās vērtības nodokli, kā arī saistībā ar to soda naudu un nokavējuma naudu.

[7] Muitas kodeksa 20.panta 1.punkts noteic, ka muitas parāda rašanās gadījumā likumā noteikto muitas nodokļu pamats ir Eiropas Kopienu muitas tarifs.

Atbilstoši šā panta 3.punkta „a" un „g" apakšpunktam Eiropas Kopienas muitas tarifā ietilpst kombinētā preču nomenklatūra un citi tarifa pasākumi, kurus nosaka citi Kopienas tiesību akti.

No minētā tiesiskā regulējuma izriet, ka vispārīgi piemērojamā muitas nodokļa likme ir atkarīga no preču klasifikācijas kombinētajā preču nomenklatūrā, tomēr muitas tarifu var ietekmēt arī citi tarifa pasākumi, piemēram, antidempinga maksājumi (*sk., piemēram, Eiropas Savienības Tiesas 2005.gada 20.oktobra sprieduma lietā Nr.C-247/04 23.punktu*), kuru piemērošanas pamatā ir kļūda preču tarifu klasifikācijā (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 30.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-9/2010 11.punktu*). Šādu kļūdu tostarp var radīt apstāklis, ka faktiskā preču izcelsmes valsts atšķiras no sākotnēji deklarētās.

[8] Preču izcelsmes nosacījumi regulēti Muitas kodeksa 2.nodaļā. Muitas kodeksa 22.pants noteic, ka 23. – 26.pants nosaka preču nepreferenciālo izcelsmi šādām vajadzībām:

a) piemērot Eiropas Kopienu muitas tarifu, izņemot 20. panta 3. punkta d) un e) apakšpunktā minētos pasākumus;

b) piemērot pasākumus, kas nav tarifa pasākumi, kas noteikti Kopienas noteikumos, kas regulē īpašas preču tirdzniecības jomas;

c) sagatavot un izdot izcelsmes sertifikātus.

Muitas kodeksa 23.panta 1.punkts noteic, kādas valsts izcelsme ir precēm, kas pilnīgi iegūtas vai saražotas minētajā valstī. Savukārt kodeksa 24.pants noteic, ka izcelsmes valsts precēm, kuru ražošanā iesaistīta vairāk kā viena valsts, ir tā, kurā šim nolūkam apgādātā ražotavā ir notikusi pēdējā būtiskā ekonomiski pamatotā pārstrāde vai apstrāde, kas beidzas ar jauna produkta saražošanu vai ir svarīga tā ražošanas stadija.

[9] Kā minēts iepriekš, pieteicēja deklarēja brīvam apgrozījumam preci – silīciju –, norādot izcelsmes valsti Taivānu. Tam kā pamatojumu pieteicēja iesniedza nepreferenciālās preču izcelsmes sertifikātus.

Savukārt Dienests, veicot auditu, konstatēja, ka preču izcelsmes valsts nav Taivāna, bet gan Ķīnas Tautas Republika. Šādu konstatējumu Dienests izdarīja, pamatojoties uz OLAF sniegto informāciju.

No OLAF ziņojuma izriet, ka laikā no 2011.gada 22.maija līdz 27.maijam OLAF ir organizējis Eiropas Savienības misiju Taivānā. Misija tika organizēta saistībā ar no Taivānas importētā silīcija sūtījumiem uz Eiropas Savienību. Ziņojumā norādīts, ka silīciju ir importējis arī uzņēmums „*/Nosaukums 2/*”. Ziņojuma sadaļā „BOFT veiktās izmeklēšanas rezultāti” ir minēti galvenokārt šādi pārbaudes rezultāti: „Preces tika eksportētas uz noteikto dalībvalsti (tās nosaukums) pēc importēšanas no kontinentālās Ķīnas, norādot preču vērtību, kas ir mazāka par 35 procentiem, kas neatbilst noteikumiem par būtisku pārveidi saskaņā ar Noteikumu par izcelsmes sertifikātu un apstrādes sertifikātu izsniegšanu 5.pantu”. Attiecībā uz pārkāpto pantu ir minēts galvenokārt šāds secinājums: „Viltota izcelsmes sertifikāta izmantošana, pārkāpjot Starptautiskās tirdzniecības likuma 17.panta 4.punktu.” Ziņojumā arī norādīts, ka pievienotā vērtība lielākajai daļai sūtījumu, par kuriem notika izmeklēšana, ir ļoti neliela, taču ir norādes, ka precēm ir veikta maznozīmīga apstrāde, kuru BOFT tomēr nav precizējusi. Silīcija bloku sadalīšana, smalcināšana un attīrīšana un turpmāka silīcija graudu sijāšana, šķirošana un fasēšana pēc sasmalcināšanas, ko veic galvenās apstrādes laikā, neatbilst noteikumiem par apstrādi, atbilstoši kuriem apstrādes vai darba veikšanas vietu var uzskatīt arī par izcelsmes vietu Muitas kodeksa 24.pantā paredzētajiem mērķiem. No Ķīnas Tautas Republikas Taivānā importēto silīcija bloku apstrādes rezultātā iegūto silīcija gabalu, graudu, granulu vai pulvera izcelsmes vieta joprojām ir Ķīna. BOFT nesniedza nekādas ziņas par Taivānā veiktu apstrādi vai darbu.

Ziņojuma 2D.sadaļā „*/Nosaukums 2/*” norādīts, ka to sūtījumu skaits, kas neatbilst Taivānas noteikumiem par būtisku pārveidi, ir 132. Saistītos izcelsmes sertifikātus BOFT ir pasludinājis par nederīgiem ar norādi: „Viltota izcelsmes sertifikāta izmantošana, pārkāpjot Starptautiskās tirdzniecības likuma 17.panta 4.punktu”. Silīcija izcelsmes vieta joprojām ir Ķīnas Tautas Republika.

Ziņojuma sadaļā „Secinājumi” norādīts, ka visu strīdus silīcija sūtījumu izcelsmes vieta ir Ķīnas Tautas Republika un tādējādi tiem piemēro antidempinga maksājumu. Izņēmums attiecas vienīgi uz sūtījumu, kuru eksportēja neesošs uzņēmums „*/Nosaukums 3/*”. Neraugoties uz to, ka BOFT izmeklēšanas rezultāti attiecībā uz vairākiem sūtījumiem vēl nav zināmi, arī par šiem sūtījumiem ir jāpiedzen antidempinga maksājumi. OLAF uz

attiecīgo uzņēmumu sniegto paziņojumu pamata secina, ka importētāji apzinājās to, ka no Taivānas ievestā silīcija izcelsmes vieta patiesībā ir Ķīna.

[10] No OLAF ziņojumā norādītā izriet, ka gan Taivānas kompetentā institūcija, kas izsniegusi izcelsmes sertifikātus (BOFT), gan arī OLAF ir secinājis, ka silīcija izcelsmes vieta ir Ķīnas Tautas Republika un ka silīcijam veiktā apstrāde nav izcelsmi nosakoša pārstrāde vai apstrāde Muitas kodeksa 24.panta izpratnē. Izsniegtie izcelsmes sertifikāti ir nederīgi. Līdz ar to OLAF atzinis (neskatoties uz to, ka attiecībā uz atsevišķiem sūtījumiem izmeklēšana vēl turpinās), ka par visiem sūtījumiem ir piedzenami antidempinga maksājumi.

Ievērojot minēto, secināms, ka OLAF ziņojums satur nepārprotamu informāciju, ka uzņēmuma „*/Nosaukums 2/*" eksportētā silīcija izcelsmes valsts ir nevis Taivāna, bet gan Ķīnas Tautas Republika. Līdz ar to pieteicējas uzrādītie nepreferenciālie preču izcelsmes sertifikāti konkrētajā gadījumā neapstiprina, ka preču izcelsmes valsts ir Taivāna.

[11] Padomes 1997.gada 13.marta Regulas (EK) Nr.515/97 par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (turpmāk – Regula Nr.515/97), 20.panta 1.punkts noteic, ka šīs regulas mērķu sasniegšanai Komisija saskaņā ar 19.pantā noteikto kārtību var veikt Kopienas administratīvās un izziņas sadarbības darbības ārpuskopienas valstīs ciešā saskaņā un sadarbībā ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

Regulas Nr.515/97 21.panta 1.punkts noteic, ka šīs regulas 20.pantā minēto Kopienas darbības rezultātā iegūto informāciju un konstatējumus, jo īpaši attiecīgo ārpuskopienas valstu sniegtos dokumentus apstrādā saskaņā ar šīs regulas 45.pantu, savukārt 21.panta 2.punkts noteic, ka regulas 12.pantu piemēro *mutatis mutandis* 1.punktā minētajai informācijai un konstatējumiem.

Regulas 12.pants paredz, ka atklājumi, sertifikāti, informācija, dokumenti, notariāli apstiprinātas kopijas un jebkādas ziņas, ko ieguvuši saņēmēja iestādes darbinieki un nosūtījuši iesniedzējai iestādei 4. līdz 11.pantā minētās palīdzības gaitā, iesniedzējas iestādes dalībvalsts kompetentās iestādes var izmantot kā pierādījumi.

No minētajām tiesību normām izriet, ka Komisijas pilnvarotas kompetentās iestādes (tostarp arī OLAF) var veikt administratīvās un izziņas darbības ārpuskopienas valstīs, turklāt šo darbību rezultātā iegūtā informācija ir izmantojama kā pierādījumi.

Ievērojot minēto, secināms, ka Dienests OLAF iegūto informāciju misijas laikā Taivānā bija tiesīgs izmantot kā pierādījumu, kas pamato secinājumu par importēto preču faktisko izcelsmes valsti – Ķīnas Tautas Republiku.

[12] Muitas kodeksa 78.panta 3.punkts noteic, ja deklarācijas pārskatīšanas rezultātā vai pēcmuitas pārbaudē atklājas, ka attiecīgās muitas procedūras noteikumi ir piemēroti, pamatojoties uz nepatiesu vai nepilnīgu informāciju, muitas dienesti saskaņā ar

pastāvošajiem noteikumiem veic pasākumus, kas nepieciešami, lai stāvokli izlabotu, ņemot vērā tiem pieejamo jauno informāciju.

No minētā vispirms ir secināms, ka sākotnēji izsniegta preces izcelsmes apliecinājuma derīgums nav neapstrīdams. Vēlāk veiktas pārbaudes (pēcmuitošanas pārbaudes) mērķis ir pārbaudīt attiecīgās preces izcelsmi. Tādēļ, ja pārbaudes laikā preces izcelsme neapstiprinās, var tikt konstatēta objektīva nepareizība nodokļa likmes piemērošanā *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 24.marta sprieduma lietā Nr.SKA-53/2011 9.punktu*).

Tātad, ja muitas dienesti ir saņēmuši informāciju, ka preču izcelsmes apliecinājumi satur nepatiesas ziņas, tiem ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai novērstu nepareizības nodokļa likmes piemērošanā. Konkrētajā gadījumā šie pasākumi izriet no Regulas Nr.398/2004 nosacījumiem.

Vienlaikus tomēr jāņem vērā tiesību normās ietvertie izņēmuma gadījumi, kas attiecināmi uz parādnieka atbildību muitas parāda gadījumā.

[13] Muitas kodeksa 3.nodaļa regulē muitas parāda summas samaksu.

Saskaņā ar Muitas kodeksa 217.panta 1.punktu ikvienu muitas parāda rezultātā radušos ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu muitas dienesti aprēķina, tiklīdz to rīcībā ir nepieciešamie dati un ieraksta uzskaites dokumentos vai jebkurā citā līdzvērtīgā dokumentā (iegrāmatošana).

Atbilstoši Muitas kodeksa 220.panta 2.punkta b) apakšpunktam vēlāku iegrāmatošanu nedrīkst izdarīt, ja likumā noteiktā, bet nesamaksātā nodokļa summa nav bijusi iegrāmatota muitas dienestu kļūdas dēļ, kuru par maksājumu atbildīgā persona praktiski nav varējusi konstatēt, šī persona ir rīkojusies labā ticībā un izpildījusi visus spēkā esošo tiesību aktu noteikumus attiecībā uz muitas deklarāciju (pirmā daļa). Ja preču preferenciālais statuss ir noteikts, pamatojoties uz administratīvās sadarbības sistēmu, kas ietver trešās valsts dienestus, tad šo dienestu izdots sertifikāts, ja tas izrādītos nepatiess, būtu kļūda, ko nevarētu praktiski konstatēt punkta pirmās daļas nozīmē (otrā daļa). Nepareizi izdots sertifikāts tomēr nav kļūda, ja sertifikāts pamatojas uz eksportētāja nepareizi sniegtiem faktiem, izņemot gadījumus, kad ir acīmredzams, ka izdevēji dienesti ir bijuši informēti vai ka tiem ir bijis jābūt informētiem, ka preces neatbilst nosacījumiem, kas jāievēro, lai tiem varētu noteikt preferenciālu režīmu (trešā daļa). Parādnieks var pamatot savu labo ticību, ja spēj pierādīt, ka attiecīgo tirdzniecības darbību laikā ir ar pietiekamu rūpību pūlējies nodrošināt, lai visi preferenču režīma nosacījumi būtu izpildīti (ceturtā daļa).

Kā redzams no minētajām tiesību normām, tās paredz kļūdas prezumpciju. Proti, ja sertifikāta izsniegšana bijusi muitas iestādes kļūda, nodokļa maksātājs nav atbildīgs. Tomēr ne jebkurā gadījumā, kad pēcmuitošanas pārbaudē sertifikāts atzīts par nederīgu, tā izsniegšana uzskatāma par kļūdu minētās tiesību normas izpratnē. Tāda tā būtu tad, ja izcelsmes apliecinājums būtu izsniegts, lai arī ir acīmredzams, ka izdevēja iestāde ir informēta vai tai ir bijis jābūt informētai, ka preces neatbilst nosacījumiem, lai noteiktu

preferenciālo režīmu (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 24.marta sprieduma lietā Nr.SKA-53/2011 10.punktu*).

[14] Kā izriet no Eiropas Savienības Tiesas judikatūras, lai importētājs varētu pamatoties uz tiesiskās paļāvības aizsardzību saskaņā ar Muitas kodeksa 220.panta 2.punkta b) apakšpunktu un, lai uz viņu attiektos šajā pantā paredzētais izņēmums no pēcmuitošanas piedziņas, ir jābūt izpildītiem trīs kumulatīviem nosacījumiem. Pirmkārt, tam, ka tikuši izdoti nepareizi sertifikāti, ir jābūt pašu kompetento iestāžu kļūdai, otrkārt, šo iestāžu pieļautajai kļūdai ir jābūt tādai, ko labticīga persona saprātīgi nevarēja atklāt, treškārt, šī persona ir izpildījusi visus spēkā esošo tiesību aktu noteikumus (*sk., piemēram, 2011.gada 15.decembra sprieduma lietā Nr.C-409/10 47.punktu*).

Attiecībā uz pirmo no nosacījumiem Eiropas Savienības Tiesa norādījusi, ka Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunkta mērķis ir aizsargāt personas, kas atbildīga par nodokļa samaksu, tiesisko paļāvību saistībā ar to, ka visi apstākļi un kritēriji, uz kuriem ir balstīts lēmums atgūt vai neatgūt muitas nodokļus, ir pamatoti. Tomēr šādu tiesisko paļāvību personai, kas atbildīga par nodokļa samaksu, var piešķirt tikai tad, ja kompetentās iestādes "pašas" ir radījušas šādai paļāvībai attiecīgu pamatu. Tādējādi vienīgi tādas kļūdas, ko var piedēvēt kompetento iestāžu aktīvai rīcībai, dod tiesības uz muitas nodokļu vēlāku nepiedzīšanu (*sk. 2007.gada 18.oktobra sprieduma lietā C-173/06 31.punktu*).

Attiecībā uz otro no nosacījumiem tiesa norādījusi, ka kompetento muitas iestāžu pieļautās kļūdas atklājamība ir jānovērtē, ņemot vērā kļūdas raksturu, attiecīgo komersantu profesionālo pieredzi un rūpību, ko viņi ir pielietojuši. Kļūdas raksturs ir jānovērtē, ņemot vērā piemērojamā tiesiskā regulējuma sarežģītību vai, gluži otrādi, pietiekamo vienkāršību, un laika periodu, kurā iestādes neatzina savu kļūdu (*sk. iepriekš minētā sprieduma 32.punktu*).

Savukārt attiecībā uz trešo no nosacījumiem tiesa norādījusi, ka deklarētājam ir jāsniedz kompetentajām muitas iestādēm visa vajadzīgā informācija, kas paredzēta Kopienu tiesību noteikumos un tajos valsts tiesību noteikumos, kas attiecīgā gadījumā tos papildina vai transponē, atbilstoši lūgtajai muitas procedūrai attiecīgajai precei (*sk. turpat, 33.punktu*).

[15] Konkrētajā gadījumā muitas parāds ir radies tāpēc, ka kompetentās Taivānas iestādes izsniedza preču izcelsmes sertifikātus, kurus vēlāk atzina par nepareiziem (nepatiesiem). Kā norādīts Informācijas dokumentā par Kopienas Muitas kodeksa 220.panta 2.punkta „b" apakšpunkta un 239.panta piemērošanu, jebkura iestāde, kas atbilstīgi savai kompetencei sniedz informāciju attiecībā uz nodokļu iekasēšanu un kura tādējādi var būt par maksājumu atbildīgās personas tiesiskās paļāvības pamatā, ir jāuzskata par muitas dienestu kodeksa 220.panta 2.punkta „b" apakšpunkta nozīmē; šī iestāde var būt dalībvalsts iestāde vai pat trešās valsts iestāde (gadījums, kad trešās valsts kompetentās iestādes izsniedz izcelsmes apliecības, apliecības, kas atļauj preču brīvu apriti Kopienā, vai autentiskuma apliecības) *(sk.*

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/procedural_aspects/general/debt/guidelines_lv.pdf, 1.1.apašpunktu).

No minētā tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā muitas parāds ir radies muitas dienestu kļūdas dēļ. Šādu kļūdu par maksājumu atbildīgā persona nevar praktiski konstatēt, tā kā izcelsmes sertifikātus ir izdevušas trešo valstu kompetentās iestādes (*sk. Muitas kodeksa 220.panta 2.punkta "b" apakšpunkta otro daļu*). Secīgi, lai atspēkotu kļūdas prezumpciju, ir jākonstatē, ka preču izcelsmes sertifikāts pamatojas uz eksportētāja nepareizi sniegtiem faktiem.

Eiropas Savienības Tiesa ir norādījusi, ka saskaņā ar tradicionālajiem pierādīšanas pienākuma sadales noteikumiem muitas dienestiem, kas grib pamatot vēlāku piedziņu, ir pienākums, pamatojot savu prasību, iesniegt pierādījumus, ka sertifikāti ir izdoti nepareizi tāpēc, ka eksportētājs ir sniedzis nepareizus faktus (*sk. 2006.gada 9.marta sprieduma lietā C-293/04 39.punktu*). Arī Muitas kodeksa komiteja, izstrādājot pamatnostādnes par Eiropas Savienības Tiesas 2006.gada 9.marta sprieduma lietā C-293/04 "Beemsterboer" sekām *(sk. http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/procedural_aspects/general/debt/beemsterboer_lv.pdf)*, norādījusi, ka Eiropas Savienības muitas dienestiem ir jāvēršas pie trešo valstu kompetentajām iestādēm ar palīdzības pieprasījumu nolūkā pārbaudīt, vai kļūdainais sertifikāts ir izsniegts tāpēc, ka eksportētājs ir sniedzis nepatiesas ziņas, turklāt, ja vien nav pierādījumu, ka eksportētājs sniedzis nepatiesas ziņas, lai iegūtu preferenciālu izcelsmes sertifikātu, un ja persona, kurai bija jāveic maksājums, rīkojusies labticīgi un ievērojusi visas spēkā esošās tiesību aktu normas attiecībā uz muitas deklarāciju, *importētājas dalībvalsts muitas iestādes nevar atgūt attiecīgo nodokli*.

Atšķirīga pierādīšanas pienākuma sadale var būt tikai tajos gadījumos, kad muitas dienestiem nav iespējams izpildīt pierādīšanas pienākumu no tiem neatkarīgu apstākļu dēļ, piemēram, ja eksportētājs nav saglabājis pierādošos dokumentus. Šādā situācijā pierādīšanas pienākums gulstas uz parādnieku (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2006.gada 9.marta sprieduma lietā C-293/04 40.-43.punktu*).

[16] Konkrētajā gadījumā Dienests nodokļu vēlāk iegrāmatošanu ir pamatojis ar OLAFa konstatētajiem faktiem, kas atspoguļoti ziņojumā *(lietas 1.sējuma 109.-117.lapa)*. No minētā ziņojuma nav izsecināms, ka eksportētāji „*/Nosaukums 2/*" būtu kompetentajai Taivānas iestādei snieguši nepatiesas ziņas, kā rezultātā ir izdoti nepareizi preču izcelsmes sertifikāti. Nekādas papildu ziņas šajā sakarā Dienests no Taivānas iestādēm nav pieprasījis.

Turklāt šajā sakarā ņemami vērā arī citi lietā konstatējamie apstākļi. Tā, jau iepriekš minētajā BOFT 2012.gada 16.februāra vēstulē norādīts, ka BOFT ir veikusi izmeklēšanu attiecībā uz uzņēmumiem „*/Nosaukums 4/*", „*/Nosaukums 2/*" un „*/Nosaukums 5/*", un apstiprina, ka šie trīs uzņēmumi nav pārtransportējuši Ķīnā ražoto metālisko silikonu. Tāpat norādīts, ka šie trīs uzņēmumi importē silikona izejmateriālu un izmanto pašu izveidotas iekārtas un procedūru, lai paaugstinātu metāliskā silikona kvalitāti un pievienoto vērtību. BOFT apliecina, ka 255 gadījumos izcelsmes apliecības ir īstas un ka metāliskais silikons, ko šie trīs uzņēmumi eksportē uz Eiropas Savienības valstīm, ir ražots Taivānā.

No sākotnējā lēmuma arī izriet, ka pieteicēja nosūtījusi pieprasījumu Taivānas komercpalātai par izsniegtajiem sertifikātiem un saņēmusi apliecinājumu, kurā apliecināts, ka visi iesniegtie sertifikāti ir izsniegti pilnvarotās instancēs un tajos norādītā izcelsme atbilst Taivānas izcelsmes noteikumiem. Tātad Taivānas kompetentās iestādes faktiski uzskata, ka izsniegtie preču izcelsmes sertifikāti ir pareizi un precēm ir Taivānas izcelsme.

No lietas arī izriet, ka OLAF ir izvērtējis BOFT sniegto informāciju, taču, ņemot vērā, ka ne uzņēmumi, ne BOFT nav snieguši kādu pārliecinošu vai konkrētu informāciju par apgalvotās apstrādes Taivānā raksturu un apmēru, kā arī ņemot vērā pierādījumu neesību un pretrunīgo informāciju, OLAF ir nopietnas šaubas par to, ka norādītā apstrāde Taivānā atbilst Eiropas Savienības izcelsmes nosacījumiem. OLAF arī norādījis, ka silīcija metāla apstrādes veids var tikt apstiprināts tikai pēc tam, kad tiks apmeklēti uzņēmumi Taivānā *(lietas 1.sējuma 25. – 30.lapa)*. 2012.gada 10.maija vēstulē OLAF norādījis, ka vizītes datumi vēl tiek saskaņoti arī ar uzņēmumu „*/Nosaukums 2/*” *(lietas 1.sējuma 38. – 40.lapa)*.

Ievērojot norādīto, tiesa secina, ka faktiski izmeklēšana attiecībā uz uzņēmuma „*/Nosaukums 2/*” eksportēto silīcija metālu joprojām turpinās, lai arī OLAF nav atsaucis savus sākotnējos secinājumus par preču izcelsmes valsti. To, ka izmeklēšana vēl joprojām turpinās, faktiski atzīst arī Dienests, apstiprinot, ka pārsūdzētais lēmums tika pieņemts, nesagaidot galīgos izmeklēšanas rezultātus.

[17] Vienlaikus tiesa piekrīt pieteicējas pārstāvja norādītajam, ka nav konstatējams, ka pieteicēja nebūtu rīkojusies labticīgi vai nebūtu iesniegusi muitas iestādēm visu nepieciešamo informāciju. Tāpat tiesa piekrīt pieteicējas pārstāvja norādītajam, ka Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī nav publicēts paziņojums par izmeklēšanas procedūras uzsākšanu attiecībā uz Taivānas kompetento iestāžu izdotajiem izcelsmes sertifikātiem vai iespējamiem pārkāpumiem, kas pieteicējai liegtu atsaukties uz tās labticību. Pretējo nav konstatējis arī Dienests.

[18] Rezumējot minēto, tiesa secina, ka lietā ir konstatējamas pretrunīgas ziņas attiecībā uz preču izcelsmes sertifikātu pareizību vai nepareizību. Lietā konstatējams arī tas, ka Dienests nav ieguvis pierādījumus, kas apstiprinātu, ka nepareizi izsniegto sertifikātu pamatā ir eksportētāja sniegtas nepatiesas ziņas. Vienlaikus lietā nav konstatējams, ka pieteicēja būtu atbildīga par nepareizi izsniegtajiem sertifikātiem.

Ievērojot iepriekš norādīto, kā arī šo apstākļu kopumu, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums par papildus nomaksai budžetā noteiktajiem antidempinga maksājumiem Ls 13 258,32 ir prettiesisks.

[19] Ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējai papildus nomaksai budžetā noteikts arī pievienotās vērtības nodoklis Ls 2784,24, kura aprēķinu Dienests pamatojis ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli” 12.panta otro daļu. Saskaņā ar šo tiesību normu nodoklis par preču importu kļūst iekasējams tajā brīdī, kad kļūst iekasējams muitas nodoklis.

Tā kā tiesa pārsūdzēto lēmumu daļā par muitas nodokli (kas ietver antidempinga maksājumu) atzīst par prettiesisku, pārsūdzētais lēmums atzīstams par prettiesisku arī daļā par papildu nomaksai budžetā noteikto pievienotās vērtības nodokli.

[20] Secīgi, tā kā pārsūdzētais lēmums atzīstams par prettiesisku attiecībā uz pamatparāda – antidempinga maksājumu un pievienotās vērtības nodokli – noteikšanu, tad par prettiesisku atzīstams arī Dienesta veiktais antidempinga maksājumu nokavējuma naudas Ls 4236,03 un soda naudas Ls 1988,75 aprēķins, kā arī pievienotās vērtības nodokļa nokavējuma naudas Ls 889,56 un soda naudas Ls 417,64 aprēķins.

[21] Papildus minētajam tiesa norāda, ka tā piekrīt Dienesta viedoklim, ka OLAF ziņojumi ir atzīstami par pierādījumiem un ir izmantojami, izskatot šādu kategoriju lietas. Pie šāda secinājuma tiesa nonāca jau šā sprieduma 11.punktā. Papildus tam tiesa atzīst, ka OLAF ziņojumiem izmantojamo pierādījumu statuss piešķirts arī atbilstoši Regulas Nr.1073/1999 preambulas 16.apsvērumā definētiem nosacījumiem. Turklāt ņemams vērā, ka Latvijas Republikas teritorija ir daļa no Kopienas muitas teritorijas. Minētais nozīmē, ka muitas jomā Latvijas Republika ir cieši saistīta ar pārējām ES valstīm, kurām ir saistošas kopīgas Kopienas muitas kodeksa tiesību normas, arī attiecībā uz kontroles pasākumu veikšanu un nodokļu maksājumu noteikšanu.

Arī Administratīvā procesa likuma 149.pantā definēts, ka pierādījumi administratīvajā lietā ir ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti administratīvā procesa dalībnieku prasījumi un iebildumi, kā arī ziņas par citiem faktiem, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā. No minētā secināms, ka administratīvajā procesā nav nozīmes dokumenta, no kura saņemtas ziņas par faktiem, formai vai nosaukumam, lai tajā ietvertās ziņas izmantotu administratīvajā lietā. Tādējādi arī šī tiesību norma apstiprina OLAF ziņojuma kā pieļaujama pierādījuma statusu.

Vienlaikus tiesa norāda, ka pārsūdzētais lēmums tiek atzīts par prettiesisku un atceļams nevis tāpēc, ka OLAF ziņojums būtu atzīstams par nepieļaujamu pierādījumu vai tāpēc, ka augstāka ticamība būtu piešķirama Taivānas kompetentās iestādes ziņojumiem par preces izcelsmi attiecībā pret Kopienas izmeklēšanas misijas ziņojumiem, bet gan tāpēc, ka Dienests vismaz pašreizējā lietas stadijā nav veicis tādas darbības, kas Dienestam bija jāveic. Proti, no lietas redzams, un faktiski Dienesta pārstāvis tiesas sēdē atzina, ka Dienests nav pārbaudījis, vai preces eksportētāji kompetentajai Taivānas iestādei būtu snieguši nepatiesas ziņas. Tādējādi šādos apstākļos papildus aprēķinātos nodokļu maksājumus pamatot tikai ar OLAF ziņojumu, tiesas ieskatā nav pietiekami, ievērojot arī apstākli, ka faktiski pārbaude vēl joprojām turpinās, tās galīgie rezultāti nav zināmi, bet šobrīd iegūtās ziņas ir pretrunīgas.

[22] Rezumējot iepriekš konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms, savukārt pārsūdzētais lēmums ir atceļams.

[23] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmā daļa noteic, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts (..), tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tā kā pieteikums tiek apmierināts, no atbildētāja, kas šajā lietā ir Latvijas Republika, par labu pieteicējai piespriežama valsts nodeva divdesmit latu apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu un 289. – 291.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt pilnībā SIA „*/Nosaukums/*" pieteikumu.

Atcelt ar tā pieņemšanas dienu Valsts ieņēmumu dienesta 2012.gada 10.jūlija lēmumu Nr.22.4.6/55203.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atmaksāt SIA „*/Nosaukums/*" tās samaksāto valsts nodevu divdesmit latus.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* D.Makarova

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese D.Makarova
Rīgā 2013.gada 30.augustā